

Educația Națională

Redacția și Administrația:
Bulev. Dr. V. Babeș 11
Telefon: 2-90

Director:
Mihail Popescu
Profesor, Chimist Expert

Abonamentul 40 lei pe an
Un număr 3 lei

CUPRINSUL:

1. Un Institut „Nicolae Iorga” Prof. Munteanu Râmnic
2. Patruzeci de ani de activitate al „Gazetei Matematice” Prof. V. Alaci
3. Grevele studențești Const. V. Dimitriu
4. Drepturile Italiene în Abisinia Carlo Morozzo
5. Vanitatea Av. I. Proșiriu Putna
6. Bibilografie Prof. Aurel Contrea
7. Legumele în alimentație Prof. Oct. Pop
8. Salariile funcționarilor M. P.
9. Vasele de vin Prof. Oct. Pop
10. Cura de struguri Prof. Oct. Pop
11. Informații

Un Institut „Nicolae Iorga”

de Munteanu-Râmnic

...Nu ne îngăduim nici a-i schița liniile generale și nu ne îndoim că orice cărturar își dă seama de ceia ce ar putea fi. E locul aici numai pentru un îndemn colegial, un apel datorit, o reactualizare, un modest început al unei acțiuni de-o deosebită importanță și utilitate. Și numai pentru că e nevoie de puteri și mijloace mari, deși se adresează unui cerc restrâns, am socotit că e bine ca acest apel să fie dat și publicității.

Cum am avut onoratul prilej să fac parte din comitetul prezidat de mult regretatul Bogdan-Duică — care a întocmit volumul omagial la aniversarea de 50 de ani a d-lui N. Iorga și-am condus lucrările comitetului care a organizat sărbătorirea d-sale la 60 de ani — am crezut căși fi în drept să amintesc că de-atunci încă, față cu valoarea și vastitatea operei d-lui N. Iorga, s'a făcut propunerea de-a se întemeia un „Institut N. Iorga” — iar d-l Nichifor Crainic și-a luat atunci sarcina de-a întocmi un proiect, care n'a mai fost prezentat cecace n'a fost o piedică nici atunci și nu poate fi nici astăzi.

Iar hotărârea de-a porni lucrarea am luat-o acum, în anul acesta (1934—1935), pentru că s'au împlinit 40 de ani dela „prima lecție” la Universitatea din Bucu-

rești, a D-lui Iorga, ca profesor și a noastră ca studenți, prima lecție a „primilor foști elevi” cărora le adresăm, (câți sunt în viață), în primul rând, acest apel, pentru ca împreună — comitet de inițiativă — să pornim acțiunea și-apoi cu ceilalți foști elevi și alți colaboratori cari vor binevoi, alcătuind comitetul-ctitor, să lucrăm cum datori suntem, pentru întemeierea Institutului „N. Iorga”.

Că vor putea lua parte toți foștii elevi și orice cărturar, toți prețuitorii — e de-ajuns să citez inspiratele rânduri ale lui Al. Vlahuță „Nu e unul printre noi care să nu poarte, în tot ce e mai curat și mai bun în sufletul lui, ca un adaus de putere, o rază nouă de lumină și de credință în viitorul acestui neam, desfăcută din prodigioasa și nobila acțiune a marelui semănător N. Iorga”. („Dacia” 24. I. 1919).

Că și străinătatea, care i-a închinat monumentalul volum omagial la 60 ani, va contribui, e de-ajuns să mai adăugăm, isteata parafrazăre din scrisoarea unui mare învățat american, care cerea o recentă lucrare: „pentru că nihil iorgani a me alienum”.

Și-atât. Dar pentru că am amintit de necesitatea puterilor și mijloacelor mari, mai ales față de greutățile vremii, ne îngăduim să atragem atenția celor mulți, că se va impune, în primul rând, tipărirea și retipărirea, traducerea în și din mai multe limbi moderne, reactualizarea și străngerea în volume, comentarea, răspândirea și chiar popularizarea — a unei opere uriașe, care, după ultima lucrare bibliografică a d-lui Barbu Teodorescu, s'ar ridica la peste 1000 de lucrări (cărți și broșuri) și peste 12.000 de articole!

Dacă ar fi să dăm și câteva exemple, puține și caracteristice, să ni se îngăduie a nota că: nu s'au tradus încă primele lucrări de polemică de caracter cultural „Vie Intellectuelle des Roumains en 1899” și tot atunci „Opinions pernicieuses d'un mauvais patriote” — ceia ce ușor s'ar putea face, dar cine s'ar încumeta să traducă și mai ales să tipărească impunătoarea publicație în 4 mari volume „Essai de synthèse d'une histoire de l'humanité”? Și câți nu simt lipsa unor lucrări tipărite numai înainte de războiu, ca „Drumuri și orașe”, „Sate și mănăstiri”, „Femeile în trecutul românesc” sau „I-

„Gazeta Literaturilor Române“, despre cari sunt sigur că mulți aud prima dată! Și-a mai apărut vreun volum din „Războiul în note zilnice“, lucrare editată de Ed. „Ramuri“? Și ce impresie puternică a produs rețivărirea de către Fundațiile Regale a lucrării „Oameni cari au fost“!

Dar publicațiile d-sale periodice? Și n-ar fi nimerit azi, în haosul și desmățul literar, să poată apărea un îndreptar al d-sale, o revistă dacă nu un buletin al proiectatului institut?

Și pentru că amintii la sfârșit de revistele și ziarele d-lui N. Iorga, să nu uităm că d-sa este și primul ziarist al vremii, datorie și glorie curată, dela care n'a lipsit o zi, de peste 30 de ani — pentru care și nădăduim că și presa ne va ajuta, începând prin a reproduce sau a lua notă de-această oportună și datorită chemare!

PATRUZECI DE ANI DE ACTIVITATE A „GAZETEI MATEMATICE“

de V. ALACI

„Gazeta Matematică“ din București, a împlinit la 15 Septembrie c. patruzeci de ani de nobilă și strălucită activitate în ogorul științei românești, ceea-ce constituie un moment important în dezvoltarea culturii noastre.

Născută prin dragostea de știință, entuziasmul tineresc și mintea luminată a cinci tineri ingineri, care abia terminaseră Școala Națională de Poduri și Sosele, Gazeta Matematică strânge în jurul său și alte energii și alte spirite de elită și își îndreaptă an de an activitatea sa, în primul rând, spre tinerii elevi de liceu, pe care îi pregătește mai serios și le însuflă gustul și spiritul de cercetări originale, în domeniul matematic.

Acești tineri elevi astfel pregătiți, cari devin din ce în ce mai numeroși, natural că reușesc printre cei dintâi la examenele de intrare în școlile superioare, sau se disting în universități.

Scânteia științei aprinsă în mintea și inima lor de G. M., îi face să activeze și pe mai departe, cu puteri crescute, cu pasiune și entuziasm, în ogorul științei pure sau aplicate și această activitate spirituală le procură totdeauna acea caldă mulțumire sufletească, acel farmec deosebit și acea bucurie nefărmurită, interioară, pe care n'o poate simți de cât omul de știință.

În felul acesta, „Gazeta Matematică“ reușește să formeze continuu, acea nobilă elită intelectuală, răspândită pe tot cuprinsul țării, formată din ofițeri străluciți, ingineri cu renume, oameni de știință ce au cucerit în specialitatea lor adevăruri noi și definitive, cari teși au contribuit și contribuiesc să mărească bunul renume al Țării noastre.

Iată în puține cuvinte, tracectoria luminoasă, titlu de glorie neperitor ce și l-a câștigat, „G. M.“, de aceea,

cu prilejul sărbătoririi de patruzeci de ani de activitate continuă, intensă și cu rezultate atât de impresionante, Țara întreagă se îndreaptă cu admirație și recunoștință, către marii și străluciții întemeietori ai „Gazetei Matematice“, inginerii: ION IONESCU, VICTOR BALABAN †, VASILE CRISTESCU †, MIHAIL ROCO †, ION ZOTTU † și către toți acei ce au continuat și continuă opera lor binecuvântată.

„Revista Matematică“ din Timișoara, mlădiță mai tânără, care și-a primit impulsul de viață, din același izvor comun de înalte preocupări, se înscrie printre ce-i dintâi să i a parte cu bucurie la sărbătorirea „Gazetei Matematice“, să-i exprime sentimentele sale de admirație și venerație, dorindu-i și pe mai departe, o activitate bogată, neîntreruptă și vecinică.

Grevele studențești

Toamna a sosit! Pe tot întinsul țării, școlile își deschid porțile pentru noul an.

Școlile... liceele... universitățile... Aceste uși deschise la locașurile de cultură ale Neamului, au o însemnătate simbolică. Ele personifică îndrumarea tineretului spre învățătură; ele arată dorința acestui tineret de a se înălța din adâncurile întunecoase ale ignoranței, spre culmile de lumină ale Științei; ele sunt în fine cheazășia mării de mâine a țării, căci o țară este mare numai în măsura ridicării nivelului intelectual al locuitorilor săi.

În fața acestor școli nu putem decât să dorim ca ele să fie cât mai numeroase, și ca ușile lor să rămână deschise cât mai mult.

Prima dorință ni se realizează, încet-încet, cu cât poporul Românesc devine mai conștient de menirea lui, de a fi un focar de cultură latină la granița răsăriteană a Europei, și-și arată tendința de a părăsi starea infiorătoare de analfabetism în care vitregia vremilor l'a ținut veacuri dearândul.

Cea de a doua însă, ne-am obicinuit s'o socotim de nerealizat. An după an, în miezul iernii, școlile se închid. Cele primare, din lipsă de lemne. Liceele din cauza epidemiilor. Iar Universitățile, din cauza grevelor studențești.

Nu vom face imputări climei noastre, de a avea ierni excesiv de friguroase, deși, poate, s'ar găsi în pădurile noastre câte un vagon de lemne de fiecare școală. Nu vom protesta împotriva providenței ce ne trimite, cu o regretabilă punctualitate, scarlatina, gripa sau pōjarul, deși, poate, măsuri sanitare mai categorice ni le-ar putea evita. Dar cum am putea oare scuza, justifica, sau măcar explica, în mod logic, grevele studenților?

În fiecă iarnă, studenții Universităților declară grevă, pentru felurite motive, și mai ales pentru a obține reduceri de taxe. Invocând acest motiv, orice agitație își dă sie-însăși un vot de blam. Iată, de exemplu, cazul facultății de drept din București, unde de patru ani încoace lunile Ianuarie și Februarie sunt exclusiv consacrate grevelor, tocmai pentru reducerea taxelor.

Ori, la această facultate, taxa este de 2500 lei anual. Ca sumă, față de criza actuală, este relativ mult. Dar când comparăm această taxă, care, oricât, este o taxă de Universitate, cu taxele de la liceu, unde alături de cel puțin 3000 lei, taxa propriu zisă, mai sunt încă pe atâtea cheltueli obligatorii: cărți, rechizite, uniforme, etc., etc., ne putem întreba: pretind studenții ca învățământul în facultății să fie gratuit, ca în școlile primare rurale??

Ei bine! Parțial, chiar și această pretenție se realizează, când e vorba de studenți săraci și meritoși, prin burse și scutiri de taxe. Ca dovadă: niciodată o agitație studențească nu este pusă la cale și condusă de acest soi de studenți.

Dar chiar dacă am admite, „per absurdum“, ca îndreptățite doleanțele studenților, și totuși refuzul lor colectiv de a intra la cursuri rămâne nejustificabil. Evident, studentul izolat este oricând liber de a intra sau nu la cursuri. Dar greva, adică abținerea colectivă, rezultată dintr-o prealabilă coalizare de la o obligație de ordine, supunere și disciplină, consimțită de el fără nici o constrângere și în unicul său interes, nu are nici sens, nici rațiune de a fi. Să încercăm a lămuri noțiunea de grevă. Iată cum o definește savantul autor economist Charles Gide.

„Greva este un mijloc de constrângere exercitat de „una din părțile contractante asupra celeilalte, pentru „a o forța să modifice anumite condiții ale contractului de muncă“.

Prin ea însăși, această definiție este suficientă ca să pună greva studenților în adevărata ei lumină, căci din ea se desprinde, ca o condiție necesară a existenței dreptului de grevă, necesitatea existenței unui contract de muncă.

— Contractul de muncă este contractul ce intervine între muncitor și patron, prin care primul se obligă a presta munca sa, în schimbul salariului și în condițiile fixate de cel de al doilea.

— Muncitorul este persoana care utilizează puterea sa de muncă spre a-și câștiga mijloacele de existență.

— Patronul este persoana ce utilizează puterea de muncă prestată de muncitor, într-o întreprindere, în scop de câștig.

Având noțiunile astfel delimitate, să vedem cum s'ar putea ele aplica în viața studențească:

Este studentul un muncitor? Există vre-o apropiere între travaliul presupus a fi depus de student spre a-și trece examenul, și munca prestată de lucrătorul de fabrică spre a-și câștiga existența? Desigur că nu! Din punctul de vedere al productivității sale imediate — singurul ce ne interesează, — munca studentului este nulă, deci neretriuibilă, și prin urmare nici studentul nu este un muncitor. Iar dacă studentul nu este „muncitor“, deasemeni nici profesorul, sau rectorul universității nu este patron, și nici universitatea — o întreprindere.

Intrucât privește contractul, el există. Se încheie la înscrierea studentului în facultate. Clauzele lui sunt înscrise în regulamentul facultății. Prin acest contract, facultatea se obligă a da studentului învățatură, prin profesorii săi, și o diplomă la finele unui număr de ani de studii; toate acestea în schimbul unei taxe anuale

achitate de student. Dar dacă din punct de vedere pur juridic avem a face cu un contract, din punct de vedere economic-muncitoresc nu poate fi vorba de un contract de muncă, din vreme ce părțile nu pot invoca calitățile de muncitor și patron.

Ori poate invers, profesorii să fie muncitori?? Da! Profesorii, în calitatea lor de salariați, ar putea fi, oarecum, asimilați cu niște lucrători. Dar și atunci, ei sunt salariați de instituția facultății, adică de Stat, și nu de către studenți. deci munca retribuită ce prestează, în folosul studenților fără îndoială, dar pentru instituțiune, nu implică nici o participare a studenților la raporturile între profesori și stat.

Din toate considerațiile de mai sus, elementară, evidentă, iată concluzia ce se înțune: într-o universitate, neexistând studenți-muncitori, neexistând patroni, neexistând contract de muncă, nu pot exista nici conflicte de muncă a căror soluționare să fie urmărită prin grevă, și prin urmare nu poate să existe nici greva însăși!

Cu toate acestea, greva se produce. Ce este ea, dar? Răspunsul e categoric: un act de rebeliune!

Intra'devăr, ce urmăresc studenții prin refuzul lor colectiv de a urma cursurile? Modificarea regulamentului universității. Dar ce este universitatea? O instituție publică, creată printr-o lege care îi autorizează funcționarea. Iar în această autorizație de funcționare se cuprinde și deplina aprobare a regulamentului, de către legiuitor. Așadar, când studenții se declară nemulțumiți de acel regulament, ei critică și atacă, indirect, chiar libertatea legislativă.

Afirmația noastră este dovedită: Mai întotdeauna, studenții se pun în grevă din cauza taxelor, — am spus-o. — Dar de ce se cer taxe? Pentru a se acoperi o parte din cheltuelile universității. Și de ce să se acopere acele cheltueli din taxe, — zic studenții, — și nu din bugetul Ministerului Instrucției? Pentru ce nu se votează în buget sume suficiente în acest scop?? Să se voteze!... Și iată cum ajung studenții să pretindă ca puterea legiuitoare să lucreze în sensul pretențiilor lor doleanțe, și să lucreze astfel constrânsă de teamă, sub presiunea grevei! Nu este acesta un act revoluționar?? Nu însemnează tolerarea a astfel de greve sădirea în sufletul maleabil al tineretului universitar, a seminței celor mai grave dezordini? Nu va fi tentat să creadă, odată ajuns în viață, acest fost student-grevist, că prin greve, violențe și revolte va obține mai mult decât prin supunere și conștiinciozitate? Grevele studențești de astăzi nu sunt decât prologul grevelor funcționarilor publici de mâine! Nu ar fi mai bine ca Statul, în loc să prevadă pedepse inchizitoriale contra funcționarilor ce ar fi tentați spre grevă, să privească cu mai puțină indulgență grevele studențești, luând pentru reprimarea lor măsuri mai aspre?

E încă vie în mintea tuturor sângeroasa înăbușire a grevei muncitorilor din Atelierele Grivița. Și totuși acei muncitori își exercitau dreptul lor de grevă, recunoscut, consfințit în toate țările, nu pentru doleanțe iluzorii și motive fără temei, ci în numele a însuși dreptului lor la viață. Grevele studențești, concretizări de absurditate și de spirit revoluționar, se sancționează doar cu jumătăți de măsuri: suspendarea pe câteva săptămâni a cursurilor, (adică acordarea unui supliment

de vacanță), amenințarea suprimării unei sesiuni de examene, două-trei eliminări, cu drept de reînscrisiere aiurea, sunt oare pedepse suficiente? Faptul că în anul următor greva se declară din nou, ne dovedește că nu! Insultarea trivială și amenințarea cu moartea a profesorilor ce țin cursuri, maltratarea studenților negreviști, toate aceste acte de barbarie și nedisciplină, ce sapă autoritatea morală a universităților și dărâmă în mod iremediabil prestigiul învățământului universitar, ar trebui curmate odată pentru totdeauna, mult mai drastic decât s'a procedat până acum.

O blândețe rău înțeleasă și rău aplicată, este mai dăunătoare decât o asprime necesară și aplicată la timp. Grevele studentești nu trebuiesc tratate nici cu indulgență mici cu indiferență.

Studentime săracă a fost și va fi întotdeauna. Dar ca această paupertate să fie scoasă la lumină și să servească drept pretext de dezordini și răscoale; ca ea să fie masca sub care se ascunde pornirea spre violență a unui tineret cu admirabile calități, fără îndoială, dar turbulent, brutal, inconștient și revoluționar, este lucrul cel mai tragic ce se poate închipui într-o țară, ce-și pune toată nădejdea în generația ei tânără. O generație care pretinde să i se îndeplinească voința prin greve; care ucide oamenii ca să-i jefuiască; care pune revolverul în piept profesorului ce lasă corigenți; care asasinează miniștri pentru a le succede la cârma țării; o astfel de generație fără credință, fără ideal, fără cult pentru frumos și pentru bine, vădește o îngrozitoare decrepitudine morală.

În fața ei o nemărginită tristețe ne cuprinde, iar întrebarea: „ce ne va aduce viitorul?“ ia proporții de verdict.

CONSTANTIN V. DIMITRIU

Drepturile Italiene în Abisinia

Până în momentul actual, presa mondială nu și-a dat seama decât în mod nedesăvârșit de motivele cari au îndemnat guvernul italian la expediția colonială, care a început, în Africa orientală. Toată lumea știe că Italia are o populație de 43 milioane de oameni pe un teritoriu care este ca suprafața numai odată și jumătate mai mare ca România, dar care de fapt — fiind în cea mai mare parte muntos — valorează mult mai puțin decât aceasta. Se știe deasemenea că Italia cu o industrie dintre cele mai dezvoltate din lume trebuie să depindă de țări streine pentru furnizarea materialelor necesare — în primul rând fier și cărbune, în al doilea benzină și petrol — toate sursele acestor materiale fiind deținute de celelalte țări mai bogate — mai ales Anglia, Franța și Statele-Unite.

Italia are și ea colonii dar sunt în cea mai mare parte pustii, Libia de exemplu are o întindere de nouă ori mai mare decât Italia dar numai pe coasta mării se poate trăi. Eritrea, cea mai veche colonie italiană, la Marea Roșie și Somalia la Oceanul Indian sunt ceva mai fericite în privința resurselor naturale. Ele

sunt însă foarte îndepărtate de Italia și întotdeauna amenințate prin vecinătatea Abisinienilor, o țară într-o stare de anarhie de nevindecat.

Dela 1885 până astăzi — 50 de ani — Italia a căutat în zadar să stabilească relații amicale cu această țară, care are o întindere de trei ori mai mare decât Italia, o populație de aproape 10 milioane de locuitori și bogății naturale nenumărate.

Se înțelege că Abisinia prin vecinătatea cu cele două colonii italiene — Eritrea și Somalia — ar fi un teren ideal pentru colonizare, un teren nu numai de exploatare ci de muncă, unde ar putea găsi locuință și lucru toate acele mii de Italiani cari anii trecuți se duceau în America sau în alte țări streine ca să le îmbogățească prin munca lor. Acum, de 50 de ani, Italianii au încercat în zadar să stabilească relații amicale cu Abisinia, relații cari dacă s'ar fi putut stabili, ar fi fost de mare folos nu numai pentru Italiani ci chiar pentru Abisinieni și lumea întreagă.

Cum s'a răspuns de către Abisinieni la aceste încercări pacifice ale Italiei?

În 1886 contele Porro plecat din Zeila — Somalia engleză — într-o expediție științifică, a fost masacrat împreună cu tovarășii săi, în regiunea Harian. Triburile abisiniene treceau din timp în timp granițele coloniilor italiene și furau, omorau pe indigenii supuși Italiei.

La reclamațiile Italianilor, Negusul răspundea în totdeauna că el nu avea putere asupra triburilor de lângă granițe. În 1889 s'a încheiat o convenție iscălită de Negusul Menelih, în care acesta recunoștea protectoratul italian asupra Abisiniei. După un an, sub pretextul de a reînnoi convenția, Negusul răușise, înșelând pe trimisul italian, să facă pe acesta să iscălească documente scrise în limba abisiniană, prin care protectoratul italian asupra Abisiniei era anulat. Italia a încercat din nou să-și recâștige influența fiind îndreptățită de Franța și Anglia prin tratatul dela 1906. De atunci dezvoltarea economică a coloniilor italiene din Africa Orientală a progresat, în vreme ce Abisinia a rămas în vechile condiții de anarhie și barbarie din evul mediu.

În anul 1928, Italia încheie un tratat cu Abisinia, prin care obținea dreptul de porto-franco la Anab — Eritrea — pentru mărfurile sale și se angajase în schimb să completeze până la Addis-Abeba o autostradă pe care italianii o începuseră dela Mare până la granița din Eritrea. Abisinienii nu au făcut niciodată strada pe care au promis-o și nici pe Italiani nu i-a lăsat să o termine. Nici cu exportul mărfurilor spre Anab nu s'a făcut nimic. Despre colonizare nu a putut fi vorba, fiindcă condițiile țării sunt atât de nesigure că guvernul abisinian nici nu a vroit să-și ia răspunderea pentru siguranța unei comisii trimisă să fi-

xeze granițele între Eritrea și Abisinia. Dinpotrivă, incidentele la graniță s'au iscat cu timpul tot mai dese și mai grave până la ultimul incident din Ual-Ual, după care guvernul italian s'a convins de incapacitatea guvernului abisinian de a-și asigura ordinea în țară și cum siguranța coloniilor sale erau mereu amenințate de triburile abisiniene s'a hotărât să intervină și să ia măsuri pentru garantarea ordinii și dezvoltarea pacifică a unei țări care îndată ce va fi colonizată va avea consecințe considerabile și bine făcătoare pentru întreaga omenire.

CARLO MOROZZO.

Vanitatea

A fost odată un timp, când se permitea, în discuțiuni, ușoare nuanțe ale unei sensuale libertăți; pe atunci, însă, erau tratate delicat și cu roșeața obrazului, iar dacă interesau raportul cu un declin natural, se înălțurau, reamintind slăbiciunea omului.

Aceasta a fost odată, astăzi nu mai este așa ceva!

Astăzi, vanitatea, marea și puternica zeiță, al cărui cult este moda, își are pretutindeni templul său, în interiorul căruia, capriciile, prelatele acestui templu, impun credința în vanitate, înlăturând omul de la reflecții și idei și desăvârșind mașinal sclavismul sub legile arbitrare, ale acestei fantastice divinități.

Judecata se irosește pe neînsemnate fantezii, fericirea pe inutile străluciri, energia pe scoborâte activități, iar bogăția este aruncată pe mici și neînsemnate bagatele.

Marea desconsiderație, pentru acel ce nu se supune legilor ei arbitrare, face pe om să tremure sub jugul ei, ca o mizerabilă maimuță, fără curajul revoltei.

Tremură, pentru că murmurul cloacăi nu apropie demnitatea, pentru că disperarea ei nu apropie eroismul.

Independența nu poate fi deviza unei cloace, pentru care simplitatea nu poate fi de cât un cuvânt.

Tremură, pentru că nimic nu este de făcut!

Nu se simte oare astăzi, cum moda, cultul puternicei și suveranei zeițe, oferă, în istoria trăită a opinii publice, variația progresivă, schimbând noutățile aduse de modă în obiceiuri, familiarizând spiritul cu ideile și cu stările cele mai revoltătoare?

Nu se vede oare, din nenorocire, cum moda, cultul puternicei vanități, nu se mărginește numai la forme, dar se extinde la principii de viață cu specifice acțiuni?

Cine nu simte astăzi, când probitatea a ajuns fără valoare, când adevărul are tendința de a fi patrimoniul comun al aproape întregii colectivități, cum vanitatea această puternică zeiță, suverana timpului, stăruiește a predomina, prin ignoranța și egoismul din cuprinsul

ei, pe cei mulți, făcându-i imitatorii celor puțini, imitatori cari se disting prin întorsături de cuvinte, aranșări de bucle sau de îmbrăcăminte, prefăcându-i treptat în cei proști și cei hoști!

O democrație nu se poate dovedi de cât prin simplitatea în port și apucături și prin rutină a minții.

Știut aceasta, cum se poate ca viața democrației contemporane să nu se dovedească prin existența unei puternice și hotărâtoare căldășii omenești, care să asigure în zilele ce vor urma, strânsa legătură a gustului cu simplitatea și al artei cu natura?

Cât de glorios ar apăre omul cuceritor al gustului, al artei și al activității lui, smulse din întunericul timpului acestei zeițe, și atribuite în lumina civilizației, frumosului și minții.

I. PROFIRIU PUTNA
fost magistru, Avocat

Bibliografie

O carte excelentă:

Sborul fără motor

de ing. George Lipovan

În editura revistei „Suflet nou“ din Comloșul-Bănițean, a văzut de curând lumina tiparului, o carte de neînchipuit folos: Sborul fără motor. Ea concentrează munca inginerului aviator George Lipovan, ce activează neobosit cu vorba și cu fapta, cu scrisul și cu volanul pentru luminarea poporului românesc asupra celui mai formidabil progres al zilelor noastre.

Cartea e scrisă luminos și captivant, în care focul lăuntric, dragostea de subiect îi dă o scăpărare strălucită, cum nu i-ar putea da cele mai artificiale flori de stilistică literară. Mai potrivit decât în oricare alt caz, autorul reușește să te ridice „în slăvi“ cu verva lui convingătoare. Opul mai este din belșug asortat cu crochiuri explicative și foarte interesante reproduceri de clișee.

Faptul că și-a luat diploma la Paris, în „orașul lumină“, precum și bogata d-sale practică în domeniul aviației, îl fixează pe dl G. Lipovan drept cel mai competent inginer aviator al acestui colț de țară și ne facem aci o deosebit de plăcută datorie în a-l recomanda cu toată căldura forurilor conducătoare cât și marelui public românesc, spre a nu se repeta greșeala ce s'a făcut cu nemuritorul Aurel Vlaicu, care a răstăcit multă vreme neînțeleș de ai săi și astfel timp neprețuit s'a putut și se poate irosi spre imensa pagubă a națiunii.

Pentru ce se frământă dl ing. G. Lipovan? Pentru a răspândi necesitatea practicării pe-o scară mai largă a sborului fără motor.

Intr'o țară cu asortiment tehnic redus, fără de fabrici de motoare și neînchipuit de expusă la izolare, la

blocare — cum s'a mai întâmplat, — cu vecini cari o pândesc scârșnind din dinți, răspândirea utilizării zborului fără motor e chestiune de viață și de moarte. România, dacă vrea să reziste și să se desvolte trebuie să dea mijloace de răspândire acestor avioane.

Avioanele fără motor au o întrebuințare largă și curentă în apusul Europei și în America. Ele sunt vagoanele trenului aerian, remorcate totdeauna de câte-un avion cu motor, care este pentru ele ceea ce este locomotiva pentru vagoane. Transportul aerian poate fi astfel înzecit, însutit chiar și mărfurile astfel transportate sunt mai ieftine și ajung repede la destinație.

După ce au fost urcate în atmosferă de motoare aeriene, avioanele fără motor pot fi lăsate singure; ele se pot conduce, utilizând straturile atmosferei, fără nicio primejdie până la distanțe de 300—400 km. și pot coborî unde vreau, fără niciun accident, întocmai ca avioanele cu motor.

În faptă nici avioanele cu motor nu simt lipsa motorului la scoborâre, și-l utilizează mai mult din inerție decât din reală nevoie.

După cum vedem cartea dlui îng. G. Lipovan deschide atențiunii noastre noi și nebănuite orizonturi. Fi-vom, oare vrednici a-l urma „per aspera ad astra?”

Să sperăm că da, — altcum vom fi nevoiți să desperăm în perspectivele viitorului războiu, pe care vom fi constrânși să-l ducem. Dar mai mult decât ceasurile de războiu sunt anii de pace, cari vor folosi incomensurabilul spațiu aerian, care ar putea fi utilizat cu neînchipuit succes spre binele omenirii. Să fim vrednici de cuceririle civilizației moderne, utilizându-i deci toate mijloacele cari ni se pun la îndemână!

Prof. CONTREA AUREL.

Legumele în alimentația omului

Regimul exclusiv carnat, e foarte dăunător și chiar periculos, pentru om, amestecat însă cu cel vegetal e cel porivit. Legumele prin materiile cari conțin ca, celuloză — care ajută eliminarea regulată a rămășițelor din intestine, — albuminoide, zaharuri, amidon, grăsimi vegetale, săruri minerale, încărcate cu toate vitaminele cari rezistă în parte la fierbere, ne sunt de cel mai mare folos la întreținerea vieții noastre, hrănindu-ne. Prin faptul că lasă cu mult mai puține toxine decât carnea, sunt alimente de neprețuit.

După hrana ce o conțin le împărțim în 3 categorii:

1. Foarte hrănitoare, fiind bogate în azot ca, lintea, fasolea, mazerea și bobul. Uscate au mai mult azot decât carnea.

2. Puțin hrănitoare, având azot mai puțin, dar calorii mai multe, ca guliile, cartofii, etc

3. Sărace în azot și puține calorii având multă celuloză și săruri minerale ca, ceapa, prazul, fasolea verde, spanacul, etc. Amestecate aceste legume între ele — cele hrănitoare cu cele mai puțin hrănitoare — dau o variație a felurilor de mâncare și o hrană zilnică suficientă.

Din punct de vedere al igienei alimentare, e foarte cuminte lucru de a consuma multe legume cu puțină carne și nu carne cu puțină legume.

Legumele pregătite cu puțină carne, pe lângă aromă, chiar și zeama lor devine gustoasă.

Legumele ca să ne poată da maximul de hrană, trebuie să știm și cum să le gătim. Așa, legumele proaspete le vom găti în apă fiartă, care reduce la minimum, pierderile de sucuri, pe când supă lor se va face cu apă rece, care ajută schimburile substanțelor și dă aromă supei. La fierberea legumelor uscate ca, fasolea, lintea, etc., prima apă o vom arunca, căci ea a extras substanțele toxice.

Voiu enumera câteva legume cu materiile cari le conțin și folosul lor.

Roșiile, conțin puțin oxalat, bogate în vitamine, dar nu sunt bune pentru suferinzi de rinichi, nici pentru stomacurile fragede ale copiilor.

Varza, bogată în fier, e foarte bună pentru anemici, dar cam grea la mistuit.

Sparanghelul, un aliment foarte hrănitor, plăcut și recomandabil pentru toată lumea.

Prazul, care formează hrana celui sărac, gătit cu alte garnituri servește de minune și la masa celui bogat.

Fasolea verde, fiartă la un foc iute și în cratiță acoperită, dă o mâncare gustoasă chiar și pentru cei cu gusturi rafinate.

Spanacul, cu acidul oxalic și gustul lui mare, împrumută un foarte bun gust diferitelor cărnuri preparate de om.

Morcovul, cu fierul, zahărul asimilabil și alte multe substanțe ale lui, fiert înăbușit, formează o gustoasă garnitură lângă diferitele fripturi sau alte alimente, iar ca piureu e foarte bună hrană pentru copii.

Cartoful, hrana locuitorilor din regiunile mai sărace, ține locul pâinei în multe părți spre ex. în Germania. E foarte bogat în amidon, dar sărac în azot, are în schimb vitaminele și caloriiile lui, ceea ce îl face un aliment indispensabil pentru om.

Lintea, cunoscută din cele mai vechi timpuri ca aliment de primul rang, fiind bogată în azot, este egalată cu carnea. Asemenea sunt, fasolea bobul și mazerea.

Amestecând deci, zarzavaturile cu carnea sau între ele chiar și alternându-le, ne dau mâncărurile cele mai plăcute și hrănitoare (în raport însă cu buzunarul fiecăruia).

Prof. OCT. POP.

Salariile funcționarilor

Funcționarii din întreaga țară prin societățile lor încep să se agite. Pe lângă modificarea legii statutului funcționarilor publici îi preocupă în primul rând salariul. Această preocupare se începe întotdeauna în ajunul întocmirii bugetului, nu ni s'a părut însă niciodată mai justificată ca acum. Eftenirea vieții în anii 1931, 1932 și 1933 au determinat pe cei ce erau însărcinați cu întocmirea bugetului, să caute echilibrarea lui în micșorarea cuantumului primitor de întreaga clasă a funcționarilor publici și în reducerea numărului funcționarilor. Ori aceste mijloace de rezolvare a deficitului bugetar, duceau pe deoparte la agitațiuni în clasa funcționarilor iar pe de altă la desorganizarea serviciilor publice, în schimb aducea o micșorare a prețului produselor alimentare și industriale ceace ar fi adus o slăbire a încasărilor statului.

Și atunci economiștii noștri s'au gândit să mărească încasările statului pe două căi, întâi să încarce mărfurile importate cu o taxă de 50% care trece de la importator asupra consumatorilor și al doilea să introducă o devalorizare rațională a monedei. Efectul acestor măsuri economice a fost o urcare vertiginoasă a prețurilor cu 50—60 până la 100 la sută și uneori și mai mult nu numai la mărfurile importate dar chiar și la cele interne. Cei cari au fost sacrificați în primul rând au fost funcționarii, de oare ce meseriașii și comercianții nu au avut decât de câștigat de oare ce ei au urcat prețurile pentru lucru, în timp ce funcționarii au suportat scumpetea tuturor produselor fără ca salariul lor să urmeze creșterea prețurilor. Iată dar că funcționarii publici de și ca quantum primesc același salariu ca și în anii precedenți prin puterea lui de cumpărare este redus la 50%, așa că bietul funcționar trebuie să trăiască 15 zile din lună pe datorie cu toată reducerea cheltuelilor sale.

Pentru ca să se vadă cum au variat prețurile în anul 1934 și 1935 dau aici lista prețurilor câtorva mărfuri de primă necesitate în 1934: Brânza de vacă 3—4 lei kgr., brânza de oaie 12—14 lei kgr., cartofi 1—1,50 lei kgr., pâinea neagră 5 lei kgr., pâinea jumătate albă 6—8 lei kgr., untura 20—25 lei kgr., lămâia 1—1,50 la 3 lei bucata, carnea de vacă 12—16 lei kgr., porumbul 1—1,50 kgr., ghetele 350—450 lei perechea, zahărul 20 lei kgr. In 1935: Brânza de vacă 7—10 lei kgr., brânza de oaie 20—24 lei kgr., cartofi 2,30—3 lei kgr., pâinea neagră 7 lei kgr., pâinea jumătate albă 7—9 lei kgr., untura 30—34 lei kgr., lămâia 6—9 lei bucata, carnea de vacă 16—22 lei kgr., porumbul 3,20—3,80 kgr., ghetele 550—650 lei perechea, zahărul 27 lei kgr. și chiar mai mult.

Urcarea prețurilor a adus îngreunarea vieții și funcționarii sunt cei ce sunt sacrificați și încă cu meto-

dă, căci economiștii se pot lăuda că au lăsat salariile funcționarilor așa cum au fost, de și puterea lui de cumpărare este redusă la jumătate. Conducătorii societăților funcționărești n'au fost atenți și nici măcar nu le-a trecut prin minte că prin legile economice din ultimul timp se va lovi din nou în clasa funcționarilor publici și numai în ea.

M. P.

Vasele de vin

REZUMAT DIN NUMERELE 1 ȘI 2. In numerele trecute am arătat care este vechimea și cum este distribuită cultura viței de vie pe întreg teritoriul țării noastre, importanța cultivării unui singur fel de viță pe un deal sau într'o regiune și despre coacerea și tescuirea strugurilor. Am mai arătat cum să obține vin alb din struguri negri și cum se fermentează mustul alb în butoaie, iar mustul roșu în putini sau zăcătorii.

(Continuare)

Butoaiele de vin sunt confecționate din doage de lemn de stejar legate cu cercuri de fer. Deasupra prezintă o deschidere mai mare care este lăsată deschisă în timpul fermentațiunii și se numește vrană iar în fund la partea inferioară să face o gaură în care pătrunde un cep sau o slăvină. Butoaiele, înainte de introducerea mustului trebuie frecate cu peria cu leșie de sodă și în urmă cu apă. Dacă butoiul este nou atunci se clătește la început cu leșie tare de sodă și în urmă cu o leșie mai slabă, apoi cu apă, pentru ca mustul să nu ia miros de vas. Dacă vasul a fost vechiu și vinul din el a avut miros de mușgai, atunci trebuie ars complet, fiindcă toți pivnicierii sunt de acord că nu există remediu. Incercările de a împărți butoiul ca doage la alte butoaie, au dus la același rezultat stricând și celelalte butoaie. Deasemenea carbonisarea cu acid sulfuric concentrat încă nu dă rezultate. Spre a avea vin bun și a-i forma buchetul trebuie ca vasul să fie curat.

Afumarea cu pucioasă. Vinul trebuie îngrijit ca și un copil mic spre a-l feri de boale. Boalele vinului ca acirea, schimbarea culoarei, îmbăloșarea, amărărea sunt datorite ca și boalele omului, unor microbi. Vinurile de calitate superioară nu sunt atacate de microbi, numai cele inferioare sunt adesea și pentru aceasta trebuie supuse unei prealabile sterilizări. Înainte de sterilizarea vinului trebuie însă sterilizat vasul și aceasta se face afumându-l cu pucioasă. Se arde un baston de 10 cm. lungime într'un butoiu de 100 de decalitre. Arderea se face într'un coșuleț de sârmă pe care-l introducem tot cu sârmă prin vrană ca să nu cadă bucățelele de sulf neare la fundul vasului și să comunice vinului gust și miros de pucioasă.

Oprirea fermentației. Dacă vream ca mustul să nu mai fermenteze, adică să rămână dulce, atunci în timpul

când se introduce mustul prin vrană se arde pucioasa în vas. Bioxidul de sulf, care provine din arderea pucioasei cu oxigenul din aer, distruge fermentul zaharomices cerevisiae, care produce fermentația mustului și astfel rămâne mustul dulce. Dacă mai târziu vream ca și acest must să fermenteze, îl scoatem într'un vas mai larg și-l agităm cu o mătură. Bioxidul de sulf se evaporează și mustul fără el fermentează și se preface în vin.

Corecțiuni. Pentru ca mustul să dea un vin de calitate superioară și resistent la boale trebuie să conțină 140 gr. glicoză (zahăr de struguri) la litrul de must. Din acesta va rezulta un vin de 10—12 procente de alcool la litru. În caz că mustul nu conține această cantitate de zahăr, fie din cauza anilor reci sau ploioși, din cauza regiunii, — ceace se întâmplă cu vinurile de câmpie, — atunci trebuie corectate dar de mijloacele de corectare ne vom ocupa în numărul viitor.

(Va urma).

Cura de struguri

după prof. Th. Bondouy (Tours)

Se face cu orice soi de struguri, de preferat cei dulci, cu semințe mici și zeamă multă. Un kgr. de alte fructe dă 300 până la 400 calorii, un kgr. struguri dă 650 calorii, ceace reprezintă o valoare alimentară de primul rang, fiind superioară laptei și chiar cartofului.

Cura de struguri se recomandă la boale artritice (gută, reumatism, nisip la ficat). În turburări gastro-intestinale, la combaterea boalelor de rinichi, prin faptul că desinfectează și odată cu urina se elimină și acidul uric din sânge.

Strugurii luați ca desert la sfârșitul mesei ajută foarte mult organismul, deaceia se recomandă și bolnavilor.

Vom lua deci zilnic, dimineața pe stomacul gol și cu un ceas înainte de ora meselor principale dela 500 gr. de struguri mărind progresiv doza până la 3 kgr. — fără simburii și coaje. — Mai mult nu-i voe, căci putem surmena ficatul. Durata curei e dela 3—6 săptămâni, când putem renunța la orice fel de alt aliment, doar că după trecerea de un ceas dela mâncarea strugurilor vom bea un pahar de apă curată sau minerală. Vom avea grijă ca strugurii să-i spălăm bine înainte de a-i mânca, căci ușor ne putem otrăvi cu sulfatul de cupru (piatra vântată) cu care a fost stropită vița de vie.

Cura de must de struguri este însă cea mai recomandabilă, căci ea poate înlocui și regimurile de lapte în febre tifoide, boli de ficat, febre eruptive, tuberculoză, neurastenii, cistite, etc.

OCT. POP.

Informațiuni

Matineuri școlare la Cinematograful Capitol. — Direcțiunea cinematografelor din Timișoara, a luat lăudabila măsură ca Miercuri, Joi, Vinerea și Sâmbăta să dea matineuri școlare. Prețurile sunt la aceste reprezentații foarte ieftine și la îndemâna tuturor pungilor. Școlarii plătesc 5 lei biletul de intrare și 3 lei timbrele. În total 8 Lei. Inceputul s'a făcut cu frumoasele piese: Sequoia și Babona iar de la 25 Oct. se reprezintă Mont Blanc, care se anunță foarte educativ pentru școlari.

Capitol: 25-26-27-28 Oct. **SOȚUL IDEAL**, după celebra comedie de salon a lui Oscar Wilde. În rolurile principale: Brigitte Helm, Georg Alexander, Sybille Schmitz, Carl Ludvig Diehl. — Matadorfilm.

Select: 26-27-28 Oct. **CIRCUL BARNUM** cu Wallace Beery, Adolphe Menjou, Virginia Bruce.

Apollo: 26-27 Oct. **STRENGARII DIN STRADA PAUL**, după cunoscutul roman al lui Fr. Molnár. Regia: Frank Borzage.

Reviste primite. — Gazeta cărților, revistă din Ploești, sub direcția dlui Prof. Munteanu-Râmnic. Conține numeroase articole, dări de seamă, critici și lista cărților noi apărute.

Gazeta Femeii, București.

Dâmbovița Nouă, Târgoviște.

Organizarea Economică a Satelor de Paul Cocârlan. Fruncea, organ bănățean.

Dela Liga pentru Unitatea Culturală a tuturor românilor, Secțiunea Timișoara. — „Secțiunea Timișoara” a Ligei Culturale a ținut adunarea generală Vineri 4 Oct. a. c., care a reales vechiul comitet compus astfel:

Sabin Evușian, inspector general școlar, președinte; Silviu Bejan, director Liceul C. D. Loga și C. Stăncescu Prof., la Școala Politehnică, vicepreședinti; Mihail Popescu Prof., secretar; Octavian Pop Prof., casier; Ștefan Vulpe, președ. Camerei de muncă și I. Antonescu, tipograf, membri.

Teatrul Ligei Culturale în Timișoara. — Trupa de propagandă a Ligei Culturale a jucat în zilele de 19, 20 și 21 Oct. în sala Teatrului Comunal din Timișoara cu un deosebit succes piesele Anonimul, Avarul și piesa dlui N. Iorga, Convertirea Doamnei Președinte.

*Citiți cartea deopotrivă de
instructivă și educativă*

Istoria pe scurt a descoperirilor geografice
de **Dr. Aurel Contrea**

Librăria Cartea Românească, Timișoara **80 Lei.**